

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 2007 r.

w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)

Na podstawie art.40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się Nomenklaturę Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), stanowiącą załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2000 r. w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) (Dz. U. Nr 58, poz. 685, z późn. zm.²⁾).

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.

PREZES RADY MINISTRÓW

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 99, poz. 632 i Nr 106, poz. 668, z 2001 r. Nr 100, poz. 1080, z 2003 r. Nr 217, poz. 2125, z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 oraz z 2007 r. Nr 166, poz. 1172.

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 12, poz. 101, z 2002 r. Nr 34, poz. 311, Nr 177, poz. 1458 i Nr 191, poz. 1594, z 2003 r. Nr 208, poz. 2021, z 2004 r. Nr 98, poz. 998 i Nr 254, poz. 2534, z 2005 r. Nr 206, poz. 1705 oraz z 2006 r. Nr 34, poz. 237 i Nr 214, poz. 1576.

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) jest aktem wykonawczym do art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.) i ma na celu dokonanie zmian na poziomie NTS 3 w aktualnie obowiązującej klasyfikacji (NTS) wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2000 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 685, z późn. zm.).

NTS opracowana została w oparciu o istniejący trójstopniowy podział terytorialny kraju (województwa, powiaty i gminy), przy pomocy którego wyodrębnione zostały dwa dodatkowe nieadministracyjne poziomy, tj. regiony i podregiony. Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) została opracowana na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. Podstawy prawne funkcjonowania NUTS oraz kryteria podziału określają: rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. Urz. UE L 154, 21.06.2003; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 14, t. 1, str. 196) oraz rozporządzenie (WE) nr 1888/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) z powodu przystąpienia Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji do Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 309, 21.11.2005, str.1).

Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) stosowana jest w procesie zbierania, harmonizacji i udostępniania danych statystycznych w przekroju przestrzennym. Odgrywa ona istotną rolę w studiach porównawczych rozwoju regionów Unii Europejskiej oraz jest podstawą wytyczania kierunków polityki regionalnej. Poziom NUTS 1 służy do analizowania problemów regionalnych w skali całej Wspólnoty. Badania przeprowadzane na poziomie NUTS 2 pozwalają na odpowiednie ujęcie zagadnień społeczno – gospodarczych w układzie: region – kraj. Jednostki NUTS 3 wykorzystywane są w badaniach przeprowadzanych na potrzeby wdrażania poszczególnych instrumentów polityki regionalnej UE.

Nomenklatura NUTS pełni także kluczową rolę w planowaniu, programowaniu i monitorowaniu projektów współfinansowanych z Funduszy Strukturalnych.

Klasyfikacja NUTS nie ma charakteru stałego. Częstotliwość zmian została określona w art. 5 § 4 rozporządzenia (WE) nr 1059/2003, który stanowi, że zmiany w klasyfikacji przyjmowane są w drugiej połowie roku kalendarzowego, nie częściej jednak niż raz na trzy lata. To trzyletnie moratorium oznacza, że dokonanie pierwszych zmian w klasyfikacji NUTS było możliwe w 2006 r.

W związku z powyższym, w maju 2006 r. Prezes Rady Ministrów powołał Międzyresortowy Zespół do Spraw Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS). Zespół dokonał analizy potrzeb i postulatów zgłaszanych przez środowiska samorządowe wykazując konieczność wprowadzenia dalszych zmian na poziomie NTS 3 (podregiony) oraz przedstawił projekt tych zmian. Zakładał on zwiększenie liczby podregionów z 45 do 66. Nowa delimitacja jednostek NTS 3 została przeprowadzona zgodnie z podstawowymi kryteriami określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003 takimi jak liczba ludności, kryterium administracyjne, geograficzne, społeczno-ekonomiczne, historyczne i kulturowe. Po uzyskaniu pozytywnej decyzji Rady Ministrów propozycja ta została przesłana do Komisji Europejskiej i uwzględniona w rozporządzeniu Komisji Europejskiej (WE) nr 105/2007 z dnia 1 lutego 2007 r. zmieniającym załączniki do rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustalenia wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. Urz. UE L 39, 10.02.2007, str.1).

Mając na uwadze powyższe oraz w związku z rozporządzeniem Komisji Europejskiej (WE) nr 105/2007 z dnia 1 lutego 2007 r. zmieniającym załączniki do rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustalenia wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. Urz. UE L 39, 10.02.2007, str.1) Główny Urząd Statystyczny opracował projekt nowego rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) uwzględniający obecne zmiany polegające na zwiększeniu liczby podregionów (NTS 3) z 45 do 66 jednostek.

Ocena skutków regulacji

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) ma na celu wprowadzenie nowej Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) dostosowanej do

przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 105/2007 z dnia 1 lutego 2007 r. zmieniającego załączniki do rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu i Rady w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. Urz. UE L 39 z 10.02.2007, str. 1) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2007 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania miejscowościom statusu miasta (Dz. U. Nr 136, poz. 961).

1. Podmioty, na które będzie oddziaływał projektowany akt prawny:

- służby statystyki publicznej - konieczne będzie podjęcie niezbędnych działań zmierzających do zapewnienia danych statystycznych na poziomie NUTS/NTS 3 w bieżących badaniach statystycznych oraz dokonanie retrospektywnych przeliczeń danych według nowego podziału;
- użytkowników informacji statystycznej na poziomie NTS 3.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji:

1) międzydziałowych:

W ramach uzgodnień międzydziałowych projekt został przekazany do zaopiniowania członkom Rady Ministrów, Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Urzędowi Komitetu Integracji Europejskiej i do Rządowego Centrum Legislacji. Zmiany objęte regulacją podlegały konsultacjom międzydziałowym przed przedłożeniem wyników prac Międzyresortowego Zespołu do Spraw Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) Radzie Ministrów w dniu 30 czerwca 2006 r. i przesłaniem stanowiska Polski do Komisji Europejskiej. Do projektu wpłynęły jedynie uwagi Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na które została udzielona odpowiedź, że uwagi będą mogły być uwzględnione w fazie przygotowań do zmian prawa europejskiego zakładanych na rok 2009;

2) społecznych:

W ramach konsultacji społecznych projekt został umieszczony na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl) w celu zgłaszania w trakcie trwania prac legislacyjnych zainteresowania w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) oraz przekazany w dniu 6 września br. Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, ale do chwili obecnej GUS nie otrzymał stanowiska Komisji. Uwagi

zostały zgłoszone jedynie przez Członka Zarządu Województwa Podlaskiego i została udzielona odpowiedź, że uwagi będą mogły być uwzględnione w fazie przygotowań do zmian prawa europejskiego zakładanych na rok 2009;

Przy opracowywaniu ostatecznego kształtu NTS brali udział – jako członkowie Międzyresortowego Zespołu do Spraw Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) – przedstawiciele Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, którzy zaakceptowali proponowany podział. Projekt został zaakceptowany przez Radę Statystyki.

3. Wpływ regulacji na:

- sektor finansów publicznych:

spowoduje konieczność zwiększenia budżetu GUS w związku z obowiązkiem przeliczenia danych w celu uzyskania szeregów czasowych zgodnie z wymaganiami art. 5 § 5 rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, modyfikacji baz danych oraz dostosowania (zwiększenia) wielkości prób w badaniach reprezentacyjnych w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wyników dla zwiększonej liczby jednostek statystycznych na poziomie NTS 3. Państwa Członkowskie mają bowiem obowiązek przekazania do Eurostatu przeliczonych szeregów czasowych w zakresie szczegółowych dziedzin w terminie dwóch lat od daty wprowadzenia zmian w klasyfikacji NUTS. Środki na ten cel (w wysokości ok. 337 tys. zł) zostały uwzględnione w przygotowywanym projekcie budżetu GUS na rok 2008, a także przedstawiane będą w projektach na kolejne lata;

- rynek pracy:

bez wpływu;

- konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw:

wpływ pośredni poprzez zapewnienie informacji statystycznej dla większej liczby jednostek terytorialnych poziomu 3;

- sytuację i rozwój regionów:

wpływ pośredni poprzez zapewnienie informacji statystycznej dla większej liczby jednostek terytorialnych poziomu 3. Proponowane w projekcie zwiększenie liczby

podregionów do 66 nie będzie miało wpływu na dystrybucję środków Unii Europejskiej przeznaczonych na rozwój regionalny w bieżącym okresie planistycznym.

W ramach polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2007-2013 Polska została objęta dwoma nowymi celami:

- Konwergencja, wspierający wzrost i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach najbiedniejszych, w których PKB na mieszkańca jest poniżej 75% średniej dla UE i na który zostało przeznaczone ponad 80% środków na politykę spójności,
- Europejska współpraca terytorialna, wspierający terytorialną konkurencyjność oraz promujący harmonijny i zrównoważony rozwój terytorium UE w ramach trzech komponentów: transgranicznego, transnarodowego oraz międzyregionalnego.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. L 210 z 31.7.2006 r., str. 25) dystrybucja tych funduszy w ramach celu Konwergencja odbywa się według jednostek poziomu NTS 2 (województwa), których poziom PKB mierzony parytetem siły nabywczej i obliczony na podstawie danych Wspólnoty za okres 2000-2002 wynosi mniej niż 75% średniego PKB na mieszkańca dla UE-25.

Zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa wyżej, środki unijne są dystrybuowane według jednostek poziomu NTS 3 (podregiony) jedynie w ramach komponentu transgranicznego celu Europejska współpraca terytorialna i w tym przypadku podstawą przyznania funduszy unijnych na lata 2007-2013 był dotychczas obowiązujący podział na 45 podregionów.

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji do Komisji Europejskiej na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Według opinii Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej (pismo z dnia 22 października 2007 r. znak: Min. TN/2691/2007/DP-ar) treść projektu rozporządzenia jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.